

ROK SZKOLNY 2022/2023

KATALOG ZAJĘĆ DLA SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI

Muzeum Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

ROK SZKOLNY 2022/2023

KATALOG ZAJĘĆ DLA SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI

**Muzeum Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku**

Sulejówek 2022

Szanowni Państwo,

serdecznie zapraszamy do skorzystania z oferty zajęć dla placówek edukacyjnych. Przygotowaliśmy ją dla uczniów i uczennic w każdym wieku – od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej, w tym dla szkół specjalnych. Nasze zajęcia zostały stworzone przez zespół pasjonatek edukacji historycznej i obywatelskiej oraz zaproszonych przez nas specjalistów. Prowadzą je doświadczeni edukatorzy i specjalistki z różnych dziedzin edukacji i kultury. Zapraszamy do przestrzeni wystawy stałej, do nowoczesnych sal edukacyjnych, a także do ogrodu historycznego i dworku „Milusin”. Proponujemy również korzystanie z naszej oferty zajęć online, przygotowanych także pod kątem potrzeb szkół polskich za granicą.

Najważniejszym celem naszych zajęć jest zainteresowanie uczniów historią oraz pokazanie, jak przeszłość może inspirować obecnie do działań na rzecz dobra wspólnego. Ważnym punktem odniesienia jest dla nas postać Józefa Piłsudskiego i wartości wyznawane przez niego oraz przez pokolenie twórców i twórczyń Niepodległej.

Poza przekazywaniem wiedzy zależy nam na kształtowaniu kompetencji i umiejętności kluczowych dla budowania społeczeństwa obywatelskiego, takich jak: współpraca, komunikacja, umiejętność dyskusji. Edukacja jest dla nas przede wszystkim spotkaniem, relacją i dialogiem, dlatego do naszych Gości mówimy bliskim im językiem, a tematykę zajęć i metody dopasowujemy do ich wieku i zainteresowań. Chcemy, aby nasze zajęcia były ciekawe i angażujące – proponujemy zagadki i gry, działania twórcze i teatralne, debaty i dyskusje. Nie unikamy trudnych tematów i ważnych pytań. Uwzględniamy przy tym także zapisy podstawy programowej, tak aby zajęcia jak najlepiej uzupełniały edukację szkolną.

Zapraszamy do skorzystania z naszej oferty.

**Zespół Działu Edukacji
Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku**

Rodzaje zajęć edukacyjnych

LEKCJE MUZEALNE

nastawione na ciekawe, angażujące poznawanie historii

DLA KOGO?
przedszkola
szkoły podstawowe
szkoły ponadpodstawowe

GDZIE?
w sali edukacyjnej
i na wystawie

JAK DŁUGO?
2 godziny
(120 minut)

OPROWADZANIA ANGAŻUJĄCE

aktywne poznawanie wystawy stalej z edukatorem

DLA KOGO?
szkoły podstawowe
(klasy 4–8),
szkoły ponadpodstawowe

GDZIE?
na wystawie

JAK DŁUGO?
2 godziny
(120 minut)

WARSZTATY SPECJALNE

twórcze zajęcia o charakterze artystycznym lub szkoleniowym

DLA KOGO?
przedszkola,
szkoły podstawowe,
szkoły ponadpodstawowe

GDZIE?
w sali edukacyjnej
i na wystawie
lub w dworku „Milusin”
i wokół niego

JAK DŁUGO?
• 2 godziny (120 minut)
– przedszkola, klasy 1–6
• 3 godziny (180 minut) – klasy
7–8 i szkoły ponadpodstawowe

LEKCJE W OGRODZIE

interdyscyplinarne, sezonowe zajęcia z historią, przyrodą i edukacją artystyczną w tle

DLA KOGO?
przedszkola,
szkoły podstawowe

GDZIE?
w ogrodzie historycznym
wokół dworku „Milusin”

JAK DŁUGO?
2 godziny (120 minut)

LEKCJE ONLINE

angażujące, interaktywne zajęcia dostosowane do specyfiki spotkań zdalnych

DLA KOGO?
szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

GDZIE?
realizowane za pośrednictwem
platformy Microsoft Teams

JAK DŁUGO?
1 godzina (60 minut)

Aktualny cennik, godziny zajęć, regulamin oraz wskazówki dotyczące sposobu rezerwowania zajęć dostępne są na stronie internetowej pod adresem:

www.muzeumpilsudski.pl/edukacja

Dodatkowe informacje pod numerem telefonu: **22 77 88 000**

Przedszkola

fot. Mariusz Bodnar

Długość zajęć staramy się dostosować do potrzeb i możliwości uczestników.
Prosimy o zgłaszanie ewentualnej potrzeby skrócenia zajęć przy ich rezerwowaniu

Lekcje muzealne

Imieniny Marszałka

Imieniny Marszałka Józefa Piłsudskiego są pretekstem do rozmowy o świętowaniu kiedyś i dziś, prezentach, spotkaniach z bliskimi i towarzyszącej im radości. Dzięki temu przeszłość staje się bardziej konkretna, a przedszkolaki mają szansę zapamiętać nazwisko „Piłsudski” i skojarzyć je z ważnymi wydarzeniami. Oglądając przedmioty z epoki, słuchając muzyki z gramofonu i smakując ulubione słodkości Marszałka, najmłodsi będą mieli okazję poczuć atmosferę imienin w „Milusinie”.

Kto ty jesteś?*

Kim jesteśmy? Co sprawia, że czujemy się członkami jakiegoś narodu? Co oznacza dla dzieci słowo „ojczyzna”? Co zrobić, żeby była ona wspólnym domem dla nas wszystkich? Na te i inne pytania odpowiemy, sięgając po współczesną literaturę dla dzieci oraz odwiedzając wystawę stałą. Przedszkolaki zdobędą podstawowe informacje o godle i fladze naszego kraju oraz wytropią symbole narodowe na ekspozycji. Dowiedzą się także, jak wyglądał rodzinny dom Józefa Piłsudskiego i jaki wpływ na naszego bohatera miało patriotyczne wychowanie.

* temat realizowany także dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Zabawy Wandy i Jadwigi, czyli krokiet nie do jedzenia, komórki nie do dzwonienia

W czasie zajęć dzieci będą miały okazję poznać i wypróbować dawne gry i zabawy, które cieszyły również córki Józefa Piłsudskiego. Stare zdjęcia, opisy, wspomnienia, a przede wszystkim zabawki z epoki pozwolą nam odtworzyć atmosferę dziecięcych zabaw sprzed stu lat. Towarzystwo Rzeczy Przyjemnych a Niekoniecznie Pożytecznych, które wraz z ojcem stworzyły Wanda i Jadwiga Piłsudskie, będzie inspiracją do dobrej zabawy i szukania przygód w muzealnych przestrzeniach.

Warsztaty specjalne

Z wizytą w „Milusinie”

W czasie warsztatów zwiedzimy wnętrze dworku „Milusin”, odkryjemy tajemnice domu państwa Piłsudskich i dowiemy się, jak wyglądało w nim życie sto lat temu. Udamy się także na spacer

do ogrodu i zastanowimy się, czy pełnił tylko funkcję ozdobną. Przyjrzymy się pasiece, roślinom rosnącym w warzywniku oraz uprawie morw. Zastanowimy się, jak mógłby wyglądać nasz wymarzony ogród, i – wcielając się w rolę architektów krajobrazu – wspólnie stworzymy makietę takiej przestrzeni.

Maksymalna liczba osób uczestniczących w zajęciach łącznie z opiekunami/opiekunami to 30 osób. Ze względów konserwatorskich wejście do dworku odbywa się w dwóch grupach do 15 osób, dlatego prosimy o obecność co najmniej dwóch opiekunek/opiekunów grupy w czasie zajęć.

Lekcje w ogrodzie

Czy kora jest zawsze brązowa? Mali artyści w „milusińskiej puszczy”

To nietypowa lekcja uważności i obserwacji – poznamy historię ogrodu rodziny Piłsudskich oraz przyjrzymy się rosnącym w nim drzewom. Uczestniczki i uczestnicy zajęć przeprowadzą własne badania kolorów pni i podpatrzą, jak są one przedstawiane w dziełach sztuki. Przekonają się, jak wiele odcieni może mieć kora i jak jej barwa zmienia się w ciągu dnia, aby na koniec stworzyć własne rysunki wybranych drzew, skupiając się na ich kolorze.

Klasy 1–3

fot. Michalina Musielik-Wypych

Lekcje muzealne

Kiedy Józef był Ziukiem – tworzymy własny komiks o Józefie Piłsudskim

Dzięki interaktywnemu opowiadaniu wykorzystującemu technikę teatru kamishibai oraz wizycie na wystawie uczennice i uczniowie dowiedzą się, jak młody Józef Piłsudski najchętniej spędzał wolny czas, czy lubił chodzić do szkoły oraz dlaczego państwo Piłsudscy musieli nagle opuścić rodzinny dom. Wiedza o dzieciństwie Ziuka pozwoli uczestniczkom i uczestnikom zajęć na stworzenie własnego komiksu o jego przygodach. Część warsztatowa poprzedzona zostanie wspólnym oglądaniem filmu „Przepis na komiks”, dzięki

któremu dzieci zgłębią tajniki warsztatu scenarzysty i rysownika komiksu.

Muzeum bez kapci*

Czy nowoczesne muzeum to tylko wystawa i eksponaty? Czy może kryje w sobie coś więcej? Dlaczego wybudowano muzeum poświęcone Józefowi Piłsudskiemu? Na te i inne pytania szukamy odpowiedzi razem z uczennicami i uczniami, poznając naszą siedzibę „od kuchni” i odkrywając zakątki zazwyczaj niedostępne dla zwiedzających. Na zajęciach dzieci zgłębią tajniki tworzenia kolekcji, zastanowią się, jak wyobrażają sobie swoje wymarzone muzeum, i stworzą własne miniwystawy.

* temat realizowany także dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Ojczyzna – nasz wspólny dom

Na zajęciach zastanawiamy się nad znaczeniem kilku ważnych i powszechnie używanych pojęć, takich jak: ojczyzna, patriotyzm, symbol narodowy. Przyglądając się wybranym eksponatom na wystawie oraz zaglądając do współczesnych i dawnych książek dla dzieci, zastanawiamy się, co te pojęcia mogą oznaczać dla nas współcześnie, a co oznaczały kiedyś. Tworząc razem budowlę, będziemy mogli się przekonać, że w ojczyźnie – wspólnym domu – jest miejsce dla każdego, a współdziałanie może przynieść niesamowite efekty.

Boże Narodzenie w „Milusinie”

Sto lat temu, w czasach kiedy rodzina Piłsudskich spędzała Boże Narodzenie w „Milusinie”, święta przebiegały nieco inaczej niż dzisiaj. Nawet obecność świątecznego drzewka w polskich domach nie była wcale oczywista. Choinka czy podłazniczka, bombki czy kolorowe bibułki, pierniki czy wigilijne leguminy? Nasze spotkanie będzie okazją, żeby się dowiedzieć, jak Piłsudscy z córkami – Wandą

i Jadwigą – przygotowywali i obchodzili Boże Narodzenie, a także które z dawnych zwyczajów zachowały się do dzisiaj. Przy herbacie z samowaru, przy dźwiękach z gramofonowych płyt własnoręcznie wykonamy świąteczne stroiki.

Wielkanoc w „Milusinie”

Jak rodzina Piłsudskich celebrowała świąteczne chwile? Czym pachniała Wielkanoc w „Milusinie”? Czy wiosenne święta w Sulejówku przypominały te, które Marszałek spędzał wcześniej ze swoimi podkomendnymi? Czy legionowy zwyczaj rzucania surowymi jajkami stał się potem także udziałem córek Marszałka? O tym wszystkim będziemy mogli się przekonać w czasie wielkanocnego spotkania. Inspirując się fotografiami i pocztówkami z okresu II Rzeczypospolitej, stworzymy unikatowe kartki świąteczne z wykorzystaniem własnych zdjęć wykonanych w muzealnej fotobudce.

Zabawy Wandy i Jadwigi, czyli krokiet nie do jedzenia, komórki nie do dzwonienia

W czasie zajęć dzieci będą miały okazję poznać i wypróbować dawne gry i zabawy, które cieszyły również córki Józefa Piłsudskiego. Stare zdjęcia, opisy, wspomnienia, a przede wszystkim zabawki z epoki pozwolą nam odtworzyć atmosferę dziecięcych zabaw sprzed stu lat. Towarzystwo Rzeczy Przyjemnych a Niekoniecznie Pożytecznych, które wraz z ojcem stworzyły Wanda i Jadwiga Piłsudskie, będzie inspiracją do dobrej zabawy i szukania przygód w muzealnych przestrzeniach.

Warsztaty specjalne

Pies i wilk, czyli o niepodległości dla najmłodszych

To interaktywne zajęcia, łączące elementy spektaklu lalkowego z pedagogiką zabawy. W czasie spotkania przybliżamy pojęcie niepodległości w sposób ciekawy i zrozumiały dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Zajęcia zostały przygotowane w formie „teatru w walizce”. Uczennice i uczniowie są czynnie zaangażowani w przebieg spektaklu oraz towarzyszących mu warsztatów. Pozwala im to nie tylko poznać nowe pojęcia w sposób intelektualny, lecz także doświadczyć ich fizycznie oraz emocjonalnie.

Program otrzymał wyróżnienie w Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2015 oraz pierwsze miejsce w kategorii „Edukacja” w konkursie Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzbą w 2015 roku.

Film o warsztatach: <https://www.youtube.com/watch?v=MOUZ2ttYVI4&t=1s>

fot. Katarzyna Biernacka

Z wizytą w „Milusinie”

W czasie warsztatów zwiedzimy wnętrze dworku „Milusin”, odkryjemy tajemnice domu państwa Piłsudskich i dowiemy się, jak wyglądało w nim życie sto lat temu. Spojrzymy na dworek okiem architekta i przeglądając archiwalne plany, spróbujemy na nowo, według własnych wyobrażeń, zaprojektować przestrzeń „Milusina”. Udamy się także na spacer do ogrodu i zastanowimy się, czy pełnił tylko funkcję ozdobną. Przyjrzymy się pasiece, roślinom rosnącym w warzywniku oraz uprawie morw.

Maksymalna liczba osób uczestniczących w zajęciach łącznie z opiekunami/opiekunami to 30 osób. Ze względów konserwatorskich wejście do dworku odbywa się w dwóch grupach do 15 osób, dlatego prosimy o obecność co najmniej dwóch opiekunów/opiekunów grupy w czasie zajęć.

Lekcje w ogrodzie

Ogrodowe opowieści

Podczas zajęć uczestniczki i uczestnicy, na podstawie specjalnych kart opowieści, puszczają wodze fantazji i tworzą własne historie. Pojawiają się w nich córki Piłsudskich – Jadwiga i Wanda, a towarzyszą im pszczoły z pasieki, ulubiona ławeczka Marszałka i nietypowy prezent imieninowy – oczko wodne. Spacer po ogrodzie zakończy się przygotowaniem własnej sadzonki, którą każdy będzie mógł zabrać ze sobą do domu.

Zielnik z Sulejówka

Podczas zajęć dzieci poznają ogród przy dworku „Milusin”, zwany „puszczą milusińską”. Usłyszą też opowieści o pasiece, grządkach warzywnych Aleksandry Piłsudskiej czy ulubionej grze córek

Józefa – krokiecie. Przyjrzymy się również tym roślinom, które często umykają naszej uwadze, czyli chwastom. Zajęciom będą towarzyszyły aktywności plastyczne, w czasie których uczniowie i uczniowie stworzą własne karty zielnika z wykorzystaniem znalezionych roślin.

Zabawy Wandy i Jadwigi, czyli krokiet nie do jedzenia, komórki nie do dzwonienia

W czasie zajęć dzieci będą miały okazję poznać i wypróbować dawne gry i zabawy, które cieszyły również córki Józefa Piłsudskiego. Stare zdjęcia, opisy, wspomnienia, a przede wszystkim zabawki z epoki pozwolą nam odtworzyć atmosferę dziecięcych zabaw sprzed stu lat. Towarzystwo Rzeczy Przyjemnych a Niekoniecznie Pożytecznych, które wraz z ojcem stworzyły Wanda i Jadwiga Piłsudskie, będzie inspiracją do dobrej zabawy i szukania przygód w muzealnych przestrzeniach.

Lekcje online

Nasza klasa i niepodległość

Co wydarzyło się w listopadzie 1918 roku? Kto przyczynił się do odzyskania przez Polskę niepodległości? Dlaczego dzień 11 listopada jest świętem narodowym? Na zajęciach porozmawiamy o rocznicy tego wyjątkowego dnia oraz o różnych formach świętowania. Uczennice i uczniowie dowiedzą się, gdzie można umieszczać flagę, a także skąd wzięła się tradycja przypinania kokardy narodowej na ubraniach. Interaktywne zadania online pomogą usystematyzować ich wiedzę o Narodowym Święcie Niepodległości.

Warsztaty inspirowane książką Zofii Staneckiej „Nasza paczka i niepodległość. O sześciu polskich świętach”.

Przy alei Piłsudskiego

Zapraszamy dzieci na niecodzienną wędrowkę śladami Józefa Piłsudskiego. Tym razem spróbujemy prześledzić jego życiowe drogi, idąc tropem domów, mieszkań, siedzib i kwater, w których mieszkał na różnych etapach swojego życia. Poznamy zarówno ciepło rodzinnego dworu w Zułowie, jak i uciążliwości życia w okopach, zajrzemy do Belwederu i nie ominiemy także Sulejówka, gdzie przy alei Piłsudskiego swoją siedzibę ma jego Muzeum. Wspólnie zbadamy okoliczności, które sprawiły, że w życiorysie naszego bohatera pojawiło się tak wiele adresów. Spróbujemy też dociec, dlaczego współcześnie niemal w każdej miejscowości Józef Piłsudski mógłby znaleźć swoją ulicę.

Mieszkańcy spod Jedenastki

Na zajęciach obejrzymy film animowany o przyjaźni trójki bohaterów: Elzy, Aniceta i Tadzika. Dowiemy się, dlaczego ta opowieść nie jest zwykłą bajką, a podczas wspólnych działań warsztatowych sprawdzimy, jaki związek mają losy mieszkańców spod Jedenastki z historią Polski. Zabawy edukacyjne pomogą nam zrozumieć, dlaczego wolność jest tak ważna dla każdego oraz że dzięki wspólnym działaniom można przenosić góry.

Zajęcia powstały na podstawie strony Mieszkańcy spod Jedenastki:
<http://mieszkancyspod11.pl/>.

Klasy 4–6

fot. Mariusz Bodnar

Lekcje muzealne

Historyk na tropie

Jakie pytania można zadać starej książce? Jak wydobyć informacje z wysłużonej czapki? Czy naukowcom wypada zaufać legendzie? Wcielając się w rolę badaczek i badaczy historii, eksplorując wystawę i – niczym detektywi – badając różne źródła historyczne, uczennice i uczniowie sprawdzą, skąd można czerpać informacje o przeszłości i dokąd takie tropy mogą zaprowadzić. Po tych zajęciach pojęcia takie jak: eksponat, genealogia, chronologia czy oś czasu nie będą już sprawiać żadnych trudności.

Od Ziuka do Józefa – tworzymy własny komiks o Józefie Piłsudskim

Podczas zajęć uczennice i uczniowie przekonają się, że Józef Piłsudski – bohater narodowy – może stać się także bohaterem komiksu. Na wystawie zgromadzą informacje na temat wybranych fragmentów jego biografii. Za pomocą filmu instruktażowego „Przepis na komiks” zgłębią tajniki komiksowego języka. Wreszcie wykorzystają zdobytą wiedzę, uruchomią wyobraźnię i – wcielając się w scenarzystów i rysowników – stworzą własny wielkoformatowy komiks o przygodach Józefa Piłsudskiego.

Ukryte bohaterki, ukryci bohaterowie

W panteonie bohaterów narodowych mamy wiele wybitnych Polek i Polaków. W trakcie zajęć poznamy tych, którzy żyli w czasach Józefa Piłsudskiego, ale z różnych powodów nie stali się tak znani, m.in. Bronisława Piłsudskiego – wybitnego etnografa, Aleksandrę Piłsudską – działaczkę niepodległościową, czy tych, którzy pozostali anonimowi. Sprawdźmy także, kogo sam Marszałek uważał za bohatera, i zastanowimy się, co to znaczy być nim współcześnie.

Świętujemy Niepodległą

Dlaczego to właśnie 11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości? Na zajęciach uczennice i uczniowie dowiedzą się, co dokładnie wydarzyło się tego dnia i jak wyglądały pierwsze dni wolności. Odwiedzając wystawę, przekonają się, że odzyskiwanie niepodległości było długotrwałym procesem, na który składał się wspólny wysiłek wielu Polek i Polaków. Dowiedzą się, jak celebrowano 11 listopada sto lat temu, i zastanowią się, dlaczego niepodległość jest tak ważna. W części warsztatowej, wykonując pamiątkowe przypinki, poszukają własnych pomysłów na świętowanie Niepodległej.

Barwy nieobojętne*

Warsztaty będą okazją do przybliżenia tematyki polskich symboli narodowych oraz zastanowienia się, co one dziś dla nas znaczą. W trakcie zajęć odwiedzimy te miejsca na wystawie stałej, gdzie biel i czerwień odnoszą się do szczególnych momentów w historii Polski. Podejmiemy tematykę symboliki barw narodowych w innych kulturach i sprawdzimy, jak używa się języka „barw nieobojętnych” na co dzień, a jak w sztuce.

* temat realizowany także dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

A ja widzę to tak...

Jak klocki lego pomagają zrozumieć historię

W jaki sposób uczennice i uczniowie, dopiero zaczynający swoją przygodę z historią, mogą ją samodzielnie interpretować? Czy może w tym pomóc zabawa klockami? Podczas warsztatów odwiedzimy wystawę stałą, gdzie poznamy m.in. najbardziej inspirujące wypowiedzi Józefa Piłsudskiego. Do ich interpretacji wykorzystamy metodę ΛΕΓΩ-ΛΟΓΟΣ (lego-logos) – technikę wzmacniającą umiejętności abstrakcyjnego myślenia, słuchania innych oraz dyskusowania. W efekcie powstaną nieoczywiste konstrukcje z klocków, które zwizualizują nasze rozumienie historii.

ΛΕΓΩ-ΛΟΓΟΣ is © Jarosław M. Spychała, 2004 – All rights reserved

Muzycznie przez wystawę

Na zajęciach będziemy „dotykać” muzycznych dzieł sztuki z czasów Józefa Piłsudskiego oraz wsłuchiwać się w dźwięki jego epoki. Zwiedzając wystawę, spróbujemy odpowiedzieć na pytanie, co łączy działalność wielkiego pianisty Ignacego Jana Paderewskiego, domową twórczość ojca Marszałka – Józefa Wincentego Piłsudskiego, i okopowe kompozycje legionistów. Spotkanie będzie także okazją,

żeby poznać kulturę muzyczną plemienia Ajnów z dalekiego Sachalinu oraz dawne technologie dźwięku.

Boże Narodzenie w „Milusinie”

Sto lat temu, w czasach kiedy rodzina Piłsudskich spędzała Boże Narodzenie w „Milusinie”, święta przebiegały nieco inaczej niż dzisiaj. Nawet obecność świątecznego drzewka w polskich domach nie była wcale oczywista. Choinka czy podłazniczka, bombki czy kolorowe bibułki, pierniki czy wigilijne leguminy? Nasze spotkanie będzie okazją, żeby się dowiedzieć, jak Piłsudscy z córkami – Wandą i Jadwigą – przygotowywali i obchodzili Boże Narodzenie, a także które z dawnych zwyczajów zachowały się do dzisiaj. Przy herbacie z samowaru, przy dźwiękach z gramofonowych płyt własnoręcznie wykonamy świąteczne stroiki.

Wielkanoc w „Milusinie”

Jak rodzina Piłsudskich celebrowała świąteczne chwile? Czym pachniała Wielkanoc w „Milusinie”? Czy wiosenne święta w Sulejówku przypominały te, które Marszałek spędzał wcześniej ze swoimi podkomendnymi? Czy legionowy zwyczaj rzucania surowymi jajkami stał się potem także udziałem córek Marszałka? O tym wszystkim będziemy mogli się przekonać w czasie wielkanocnego spotkania. Inspirując się fotografiami i pocztówkami z okresu II Rzeczypospolitej, stworzymy unikatowe kartki świąteczne z wykorzystaniem własnych zdjęć wykonanych w muzealnej fotobudce.

Oprowadzania angażujące

Historia zamknięta w kufrze

Co znajdowało się w kufrze przywiezionym z Londynu do Polski po 1989 roku przez córki Józefa Piłsudskiego – Wandę i Jadwigę? Historię jego zawartości odkrywamy podczas wędrownki po wystawie stałej. Idąc szlakiem pamiątek rodzinnych, które stały się eksponatami muzealnymi, uczennice i uczniowie poznają losy Piłsudskich na tle ważnych wydarzeń z dziejów Polski i świata, a badając oryginalne przedmioty z epoki, będą mieli szansę dotknąć prawdziwej historii.

Rzeczy mówią. Opowieść o Józefie Piłsudskim

Które z przedmiotów eksponowanych na wystawie należały do Józefa Piłsudskiego, a które były z nim tylko związane? Co muzealne zbiory mogą powiedzieć nam o przeszłości? Podczas zwiedzania wystawy uczennice i uczniowie usłyszą opowieść o życiu Józefa Piłsudskiego, którą snują obiekty prezentowane w Muzeum. Wcielając się w rolę kuratorek i kuratorów, dzieci będą miały możliwość wybrania najciekawszych eksponatów i zaplanowania własnej wystawy o Marszałku.

Warsztaty specjalne

Od pióra z „Milusina” do długopisu 3D

To zajęcia, podczas których odwiedzimy fragment wystawy stałej oraz dworek „Milusin”, aby bliżej poznać zamieszkującą w nim

dawniej rodzinę Piłsudskich. Poznamy jej zwyczaje oraz przyjrzymy się przedmiotom, które wówczas ją otaczały. Zaobserwujemy, jak z czasem zmieniał się wygląd rzeczy codziennego użytku, takich jak okulary, telefon czy mikser. Zdobyta wiedza posłuży nam jako inspiracja do stworzenia własnych obiektów w wersji przestrzennej za pomocą długopisów 3D.

Maksymalna liczba osób uczestniczących w zajęciach łącznie z opiekunami/opiekunami to 30 osób. Ze względów konserwatorskich wejście do dworku odbywa się w dwóch grupach do 15 osób, dlatego prosimy o obecność co najmniej dwóch opiekunów/opiekunów grupy w czasie zajęć.

Lekcje w ogrodzie

Krokiet, pszczoły i warzywnik

Podczas zajęć w ogrodzie dowiemy się, jak spędzała w nim czas rodzina Piłsudskich, w co bawiły się córki Marszałka i w jakie działania społeczne angażowała się jego żona Aleksandra. Poznamy

fot. Mariusz Bodnar

bliżej przestrzeń warzywnika i pasieki. Historie naszych bohaterów i bohaterów przybliżą nam także nagrania historii mówionej. Staną się one punktem wyjścia do tworzenia własnych opowieści przy użyciu specjalnych kart. Zwieńczeniem spotkania będzie turniej gry w krokieta, jednej z ulubionych ogrodowych gier córek państwa Piłsudskich.

Lekcje online

Flagi, pieśni, defilady... O świętowaniu 11 listopada

Czym jest niepodległość? Czy to słowo jest dziś dla nas ważne? Temat Narodowego Święta Niepodległości stanie się pretekstem do przypomnienia ważnych wydarzeń z polskiej historii. Dowiemy się, jak świętowali niepodległość nasi przodkowie oraz jak wielkim wyzwaniem dla całego narodu była odbudowa państwa po latach zaborów. Trochę na przekór tytułowi zajęć zastanowimy się, czy rzeczywiście uroczystości oficjalne to jedyny sposób uczczenia tego dnia. Wspólnie zaplanujemy, jak świętować 11 listopada.

Legenda Legionów

Na zajęciach zgłębimy fenomen owianych legendą Legionów Polskich. Dzięki różnorodnym aktywnościom dzieci dowiedzą się, jak różni ludzie tworzyli tę formację wojskową, co wypełniało im czas poza walką, czym była i jakie znaczenie miała sztuka okopowa, a także co wspólne z wojskiem ma klub sportowy Legia Warszawa.

Zajęcia przygotowane zostały na podstawie portalu Żołnierze Niepodległości: <https://zolnierze-niepodleglosci.pl/>.

Od Ziuka do Józefa

– komiksowa opowieść o Józefie Piłsudskim

Co wyróżnia komiks historyczny? Jakich błędów należy unikać przy jego tworzeniu? W jaki sposób zaprojektować planszę komiksową, tak aby była czytelna? W czasie zajęć poszukamy odpowiedzi na te i inne pytania oraz przyjrzymy się pracy scenarzysty i rysowniczkii komiksu historycznego. Poznamy także historię małego Ziuka, który wyrósł na jednego z najważniejszych polskich bohaterów.

Historyk na tropie

– z wizytą u rodziny Piłsudskich

Na czym polega praca badaczek i badaczy historii? Czy ogranicza się ona wyłącznie do lektury starych dokumentów? Co można wyczytać z dziecięcej laurki sprzed stu lat? W czasie zajęć przyjrzymy się różnym rodzajom źródeł historycznych. Poszukując tropów związanych z historią rodziny Piłsudskich, przekonamy się, jak wiele można się nauczyć z rodzinnych opowieści i skarbów zachowanych w muzeach.

Klasy 7–8

fol. Alicja Szulc

Lekcje muzealne

Niepodległość i co dalej?

Rzeczpospolita zniknęła z mapy świata pod koniec XVIII wieku, aby odrodzić się po rozpadzie imperiów zaborczych w zupełnie innej rzeczywistości. Scalanie nowego państwa, m.in. przez ujednolicenie systemu administracyjnego i prawnego, niwelowanie różnic w obszarze edukacji czy wzmacnianie poczucia jedności społecznej nie było prostym zadaniem. Na zajęciach uczennice i uczniowie wezmą udział w grach i aktywnościach, które ułatwią im zrozumienie, jak trudnym procesem było powstawanie II Rzeczypospolitej oraz jak wielu wyzwaniom musiało sprostać polskie społeczeństwo.

Dzięki odkrywany na wystawie eksponatom poznają również największe osiągnięcia międzywojennej Polski.

Polki i Polacy na Wielkiej Wojnie

Jedni jako żołnierze polskich formacji, inni w szeregach obcych armii – tak walczyli Polacy na frontach I wojny światowej. Na zajęciach poznamy m.in. historię owianych legendą Legionów Polskich, skorygujemy funkcjonujące w powszechnej świadomości wyobrażenia o Wielkiej Wojnie i prześledzimy indywidualne losy jej uczestniczek i uczestników – sprawdzimy, kim byli i co wypełniało im czas poza walką. Lekcja odbywa się na wystawie stałej w galerii „Komendant”, a inspiracją do opowieści jest jeden z eksponatów – portret młodego legionisty namalowany w 1916 roku przez Wojciecha Kossaka, znakomicie ukazujący mit nieustraszonego ochotnika walczącego o Polskę.

Jak Ty to widzisz? Jak klocki lego pomagają zrozumieć historię

„Demokratyczne państwo polskie chce i musi przestrzegać praw wszystkich swoich obywateli” – to jedna z wielu nośnych wypowiedzi Józefa Piłsudskiego. Odwiedzając wystawę, poznamy kontekst, w którym padły te i inne ważne słowa Marszałka. Zastanowimy się też, na ile pozostał im wierny. Do interpretacji najbardziej inspirujących cytatów wykorzystamy metodę ΛΕΓΩ-ΛΟΓΟΣ (lego-logos) – technikę wzmacniającą umiejętności abstrakcyjnego myślenia, słuchania innych oraz dyskusowania. W efekcie powstaną nieoczywiste konstrukcje z klocków, które pokażą, jak uczennice i uczniowie rozumieją dziś słowa Marszałka.

ΛΕΓΩ-ΛΟΓΟΣ is © Jarosław M. Spychała, 2004 – All rights reserved

Jak się porozumieć pomimo różnic?

Warsztaty o dobrej komunikacji

Niepodległa Polska w 1918 roku była państwem pełnym kontrastów – obywatelki i obywatele odmiennych wyznań i narodowości, żyjący na terenie trzech zaborów, różniący się mentalnością, przekonaniami politycznymi i zwyczajami, musieli się porozumieć i ustalić kształt odrodzonego państwa. Ta historia będzie okazją do szukania odpowiedzi na pytania: jak stworzyć coś wspólnie pomimo różnic? Jak komunikować się bez przemocy? Jak okazywać szacunek innym? Na wystawie uczennice i uczniowie przekonają się również, do czego może prowadzić mowa nienawiści, i spróbują wyciągnąć lekcję z błędów historii.

Walka słowem wczoraj i dziś. Ćwiczenia z przeciwdziałania fake newsom

Na czym polegała walka słowem za czasów Józefa Piłsudskiego? W jaki sposób łączy się ona z problemami propagandy, fake newsów i manipulacji charakteryzującymi współczesne media? Zwiedzając wystawę, uczennice i uczniowie przekonają się, że walka słowem była ważną częścią boju o niepodległość Polski. Odkryją, kim były dromaderki, co wśród konspiratorek i konspiratorów robiła „babcia” i w jaki sposób Józef Piłsudski wydostał się z carskiego więzienia. Dowiedzą się również, czy – a jeśli tak, to w jakim celu – nasz bohater tworzył fake newsy. W części warsztatowej uczestniczki i uczestnicy zajęć poznają zagrożenia związane z dezinformacją medialną, nauczą się ją rozpoznawać i jej przeciwdziałać.

„Zabrania się mówić po polsku”. Śladem „Syzyfowych prac”

Na zajęciach przyjrzymy się punktom wspólnym biografii Józefa Piłsudskiego i głównego bohatera „Syzyfowych prac”.

Porozmawiamy o metodach rusyfikacji oraz pokoleniach Polek i Polaków, które musiały się z nią mierzyć. Stworzymy opowieści biograficzne inspirowane realiami powieści Stefana Żeromskiego i informacjami zdobytymi na wystawie. Wspólnie zastanowimy się też, w jaki sposób karykatura może być narzędziem walki politycznej.

Oprowadzania angażujące

Buntownik czy bohater?

Na czym polega bunt? Czy można buntować się w słusznej sprawie? Jakie ryzyko jesteśmy w stanie podjąć, buntując się w imię ważnych dla nas wartości? Uczestniczki i uczestnicy zajęć szukają odpowiedzi na te i inne pytania, zwiedzając wystawę stałą. Śledząc losy Józefa Piłsudskiego, biorą pod lupę najbardziej kontrowersyjne fragmenty jego biografii, takie jak działalność konspiracyjna, akcja

fot. Alicja Szulc

fol. Agata Augustynowicz

pod Bezdanami, kryzys przysięgowy czy przewrót majowy. Dowiadują się tym samym, jak trudnych wyborów musieli dokonywać on i jemu współcześnie.

Historia kołem się toczy

W czasie spotkania uczennice i uczniowie zwiedzają wystawę w niecodzienny sposób. Wyposażeni w specjalnie stworzone koła szyfrów, mapy i plecaki, odszukują wskazane ekspozyty i rozwiązują zadania. Dzięki temu, w atrakcyjnej formie, pracując zespołowo, poznają wybrane fragmenty biografii Józefa Piłsudskiego.

Warsztaty specjalne

Jak sprostać wyzwaniom II Rzeczypospolitej, czyli design thinking w praktyce

Wiele swoich osiągnięć II Rzeczypospolita zawdzięcza ogromnej energii społecznej: jej obywatelki i obywatele stowarzyszali się, aktywnie odbudowywali kraj i wspólnie szukali rozwiązań problemów. Poznając na wystawie stałe ich losy oraz wyzwania, przed którymi stanęli,

uczennice i uczniowie znajdą inspirację do działań warsztatowych. Poznając w praktyce metodę design thinking, samodzielnie stworzą prototypy rozwiązań palących problemów II Rzeczypospolitej. Zastanowią się przy tym, co – za pomocą wspomnianej techniki – mogliby zmienić lub poprawić w swojej najbliższej okolicy.

Dwie strony medalu, czyli wprowadzenie do debatowania

Na czym polega dobra debata? Jak trzeba się do niej przygotować? Czy debatowanie jest dla każdego? Na warsztatach uczennice i uczniowie poznają odpowiedź na te i wiele innych pytań związanych ze sztuką debatowania. Dowiedzą się, jak tworzyć argumenty i kontrargumenty oraz jak występować publicznie. Wezmą także udział w ćwiczeniach debatanckich, odwołujących się zarówno do ich życia codziennego, jak i do przeszłości. Zbierając na wystawie informacje o trudnym momencie w historii, jakim był przewrót majowy, uczennice i uczniowie próbują przeanalizować racje dwóch stron konfliktu i poddać temat własnej ocenie podczas debaty.

W trakcie zajęć zostaną wykorzystane przygotowane przez zespół Muzeum „Zeszyty do debat historycznych”.

Zeszyty do pobrania: <https://muzeumpilsudski.pl/zeszyty-do-debat/>

Lekcje w ogrodzie

Opowieści z „Milusina”

Spacer po ogrodzie historycznym wokół dworku „Milusin” stanowi okazję do bliższego poznania rodziny, która spędzała w nim czas sto lat temu: Marszałka, jego żony Aleksandry oraz córek – Wandy i Jadwigi. Uczennice i uczniowie dowiedzą się między innymi, komu подарowano oczko wodne w prezencie imieninowym,

fot. Mariusz Bodnar

co łączy uprawę morw z emancypacją kobiet, dlaczego Aleksandra Piłsudska nosiła przy sobie broń. W drugiej części zajęć uczestniczki i uczestnicy, przy użyciu specjalnych kart, stworzą własne historie z poznanymi bohaterkami i bohaterami w tle. Spotkanie zwieńczy turniej gry w krokieta, jednej z ulubionych ogrodowych gier córek państwa Piłsudskich.

Lekcje online

Z wizytą u Marszałka

XIX-wieczna koszulka chrzcielna, angielska ręczna maszyna drukarska, pistolet Browning, płyta winylowa, stary kufer... Co łączy te przedmioty i dlaczego znalazły się w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku? Podczas prezentacji muzealnych galerii opowiemy o miejscu i zgromadzonych w nim eksponatach, które składają się

na niezwykłą opowieść o losach patrona naszego Muzeum i zarazem jednego z najważniejszych architektów polskiej niepodległości.

Spotkanie z „bostonką”

Podróż w zakamarki konspiracyjnej taktyki Józefa Piłsudskiego oraz jego towarzyszek i towarzyszy, dla których walka słowem – w tym drukowanie i powielanie „bibuły” – była ważną częścią boju o wolność Polski. Spotkanie z „bostonką” – maszyną drukarską – to nie tylko poznanie wyjątkowego obiektu. To jednocześnie podróż w zakamarki konspiracyjnej taktyki działaczek i działaczy Polskiej Partii Socjalistycznej.

Niech żyje Niepodległa! O świętowaniu 11 listopada

Czym jest niepodległość? Jak rozumiemy dziś to słowo? Jak świętowano jej odzyskanie sto lat temu, a jak robimy to współcześnie? Podczas zajęć uczennice i uczniowie dowiedzą się, co dokładnie wydarzyło się 11 listopada 1918 roku i jak wyglądały pierwsze dni wolności. Poszukają również własnych sposobów na świętowanie Niepodległej.

Wojna w obrazach

W czasie zajęć porozmawiamy o roli sztuki w trudnych czasach oraz o tym, czym jest propaganda i jak ją rozpoznawać. Na przykładzie plakatów, obrazów i fotografii z czasów wojny polsko-bolszewickiej uczennice i uczniowie dowiedzą się, jak można wykorzystywać dzieła plastyczne do realizowania celów propagandowych. Przyjrzą się temu, jak poprzez sztukę komentowano i upamiętniano wojnę Polski z bolszewicką Rosją, oraz sprawdzą, na ile te obrazy odpowiadają ich wyobrażeniom i wiedzy o wydarzeniach sprzed stu lat.

Szkoły ponadpodstawowe

fot. Alicja Szulc

Lekcje muzealne

To skomplikowane... Trudna historia II Rzeczypospolitej

Historia II Rzeczypospolitej przeżywa dzisiaj renesans popularności – prezentuje się ją zwykle jako okres wielkiego optymizmu, aktywności społecznej, ożywienia artystycznego i gospodarczego. Czy jest to jednak cała prawda o tamtych czasach? W trakcie zajęć, odwiedzając wystawę stałą i analizując teksty krytyczne, uczennice i uczniowie poznają zarówno blaski II Rzeczypospolitej, jak i jej cienie. Z analizy źródeł wyłania się złożony obraz międzywojennej Polski.

Walka słowem konspiratorów z PPS-u i „Solidarności” oraz jej współczesne oblicza. Ćwiczenia z przeciwdziałania fake newsom

Słowo pisane ma moc i od wieków wspiera wielkie historyczne zmiany. Wiedział o tym Józef Piłsudski, który wraz z towarzyszami i towarzyszkami z Polskiej Partii Socjalistycznej założył tajną drukarnię. Pamiętali o tym również działacze podziemia antykomunistycznego, którzy niemal sto lat później zaczęli drukować „bibułę”. Uczestniczki i uczestnicy zajęć, porównując wybrane eksponaty na wystawie, dowiedzą się, na czym polegała walka słowem w tych dwóch okresach historycznych. Odkryją także, co łączy Józefa Piłsudskiego z opozycją demokratyczną z czasów PRL-u. W części warsztatowej zastanowią się, co współcześnie można rozumieć przez walkę słowem. Poznają zagrożenia związane z dezinformacją medialną, nauczą się ją rozpoznawać i jej przeciwdziałać.

Jak się porozumieć pomimo różnic? Warsztaty o dobrej komunikacji

Niepodległa Polska w 1918 roku była państwem pełnym kontrastów – obywatelki i obywatele odmiennych wyznań i narodowości, żyjący na terenie trzech zaborów, różniący się mentalnością, przekonaniami politycznymi i zwyczajami, musieli się porozumieć i ustalić kształt odrodzonego państwa. Ta historia będzie okazją do szukania odpowiedzi na pytania: jak stworzyć coś wspólnie pomimo różnic? Jak komunikować się bez przemocy? Jak okazywać szacunek innym? Na wystawie uczennice i uczniowie przekonają się również, do czego może prowadzić mowa nienawiści, i spróbują wyciągnąć lekcję z błędów historii.

Trudne wybory Józefa Piłsudskiego

W trakcie lekcji uczennice i uczniowie odwiedzą wystawę stałą, na której poznają najważniejsze dylematy, przed którymi stawał młody Józef Piłsudski. Przeanalizują także wybory, których dokonywał. Wcielając się w przyszłego Naczelnika Państwa, rozważą, czy podjęliby takie same decyzje. Za pomocą gier i angażujących ćwiczeń nauczą się uzasadniać swoje zdanie, poznają tajniki retoryki oraz tworzenia przekonujących argumentów. Zastanowią się również, jak mogłaby się potoczyć historia, gdyby Piłsudski wybierał inaczej.

„Lektury obowiązkowe” w eksponatach, czyli literacki spacer przez wystawę

W jaki sposób ludzkie życie odbija się w literaturze? A może to literatura wpływa na egzystencjalne wybory czytelniczek i czytelników? Na zajęciach prześledzimy literackie konteksty ukryte na wystawie, szczególną uwagę zwracając na tzw. lektury z gwiazdką. Zastanowimy się, co mogło być wspólnym czytelniczym doświadczeniem Polek i Polaków, którzy na własne oczy widzieli powstania, rewolucję 1905 roku, I wojnę światową czy odzyskanie niepodległości, a co może być nim dzisiaj.

Oprowadzania angażujące

Józef Piłsudski: pamięć – historia – dziedzictwo

Do czego jest nam potrzebna historia? Co symbolizowała postać Józefa Piłsudskiego dekady temu, a z czym kojarzy się dzisiaj? Dlaczego stawiane są mu pomniki? Uczennice i uczniowie szukają

fot. Mariusz Bodnar

odpowiedzi na te i inne pytania, zwiedzając ekspozycję stałą. Ćwiczenia na wystawie pozwolą im na samodzielne zdefiniowanie kluczowych pojęć, takich jak pamięć, historia i dziedzictwo. Umożliwią im również wspólną refleksję nad tym, co pamięć o dokonaniach Józefa Piłsudskiego może wnieść do naszego życia.

Józef Piłsudski bez masek

Oprowadzanie będzie okazją do postawienia trudnych pytań i przyjrzenia się niełatwej biografii Józefa Piłsudskiego – jego dylematom, ryzykownym strategiom i wyborom, których musiał nieustannie dokonywać. Nie ominiemy kontrowersyjnych wątków, takich jak akcja pod Bezdanami czy przewrót majowy, i sprawdzimy, jak zostały one przedstawione na ekspozycji. Wykorzystując wiedzę o kulisach powstawania wystawy, uczennice i uczniowie będą mogli poddać krytycznej analizie wydarzenia sprzed wieku.

Warsztaty specjalne

Jak sprostać wyzwaniom II Rzeczypospolitej, czyli design thinking w praktyce

Wiele swoich osiągnięć II Rzeczypospolita zawdzięcza ogromnej energii społecznej: jej obywatelki i obywatele stowarzyszali się, aktywnie odbudowywali kraj i wspólnie szukali rozwiązań problemów. Poznając na wystawie stałej ich losy oraz wyzwania, przed którymi stanęli, uczennice i uczniowie znajdą inspirację do działań warsztatowych. Poznając w praktyce metodę design thinking, samodzielnie stworzą prototypy rozwiązań palących problemów II Rzeczypospolitej. Zastanowią się przy tym, co – za pomocą wspomnianej techniki – mogliby zmienić lub poprawić w swojej najbliższej okolicy.

fot. Alicja Szulc

Dwie strony medalu, czyli wprowadzenie do debatowania

Na czym polega dobra debata? Jak trzeba się do niej przygotować? Czy debatowanie jest dla każdego? Na warsztatach uczennice i uczniowie poznają odpowiedź na te i wiele innych pytań związanych ze sztuką debatowania. Dowiedzą się, jak tworzyć argumenty i kontrargumenty oraz jak występować publicznie. Wezmą także udział w ćwiczeniach debatanckich, odwołujących się zarówno do ich życia codziennego, jak i do przeszłości. Zbierając na wystawie informacje o trudnym momencie w historii, jakim był przewrót majowy, uczennice i uczniowie spróbują przeanalizować racje dwóch stron konfliktu i poddać temat własnej ocenie podczas debaty.

W trakcie zajęć zostaną wykorzystane przygotowane przez zespół Muzeum „Zeszyty do debat historycznych”.

Zeszyty do pobrania: <https://muzeumpilsudski.pl/zeszyty-do-debat/>

Lekcje online

Z wizytą u Marszałka

XIX-wieczna koszulka chrzcielna, angielska ręczna maszyna drukarska, pistolet Browning, płyta winylowa, stary kufer... Co łączy te przedmioty i dlaczego znalazły się w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku? Podczas prezentacji muzealnych galerii opowiemy o miejscu i zgromadzonych w nim eksponatach, które składają się na niezwykłą opowieść o losach patrona naszego Muzeum i zarazem jednego z najważniejszych architektów polskiej niepodległości.

Walka słowem – od konspiratorów z PPS-u do „Solidarności”

Druki zrewolucjonizowały świat, a słowo pisane od wieków wspierało wielkie historyczne zmiany. Wiedział o tym Józef Piłsudski, który pod pseudonimem „Wiktor”, wraz z innymi działaczami Polskiej Partii Socjalistycznej, założył tajną drukarnię. „Bibuła” miała obudzić społeczeństwo do walki o zmianę warunków pracy i niepodległość kraju. Niecałe sto lat później Polacy po strajkach robotników stworzyli antykomunistyczne organizacje i zaczęli zakładać kolejne konspiracyjne drukarnie. Uczestniczki i uczestnicy zajęć dowiadują się, co wspólnego miał Józef Piłsudski z podziemiem antykomunistycznym, a dzięki eksponatom z wystawy i materiałom źródłowym poznają historię tajnych drukarni na ziemiach polskich.

Wojna w obrazach

Plakat, zdjęcie, rzeźba – podczas zajęć przyglądamy się, jak poprzez sztukę komentowano i upamiętniano wojnę Polski z bolszewicką Rosją. Uczniowie dowiadują się, jak można było wykorzystywać dzieła plastyczne do realizowania celów propagandowych w czasie wojny oraz jak pokazywano ten konflikt w fotografii i malarstwie. Sprawdzamy, na ile te obrazy odpowiadają naszym wyobrażeniom i wiedzy o wydarzeniach sprzed stu lat. Rozmawiamy o roli artysty w trudnych czasach i o tym, czym jest propaganda i jak ją rozpoznawać.

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku
jest współprowadzone przez Fundację Rodziny
Józefa Piłsudskiego oraz Ministerstwo Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Fundacja Rodziny
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dojazd:

- pociągami do stacji SULEJÓWEK: **SKM linii S2** (II strefa)
oraz **Kolejami Mazowieckimi**,
- **autobusem linii 173** z warszawskiego Dworca
Wschodniego do przystanku ALEJA PIŁSUDSKIEGO,
- **samochodem**: parking u zbiegu alei Piłsudskiego
i ul. J. Matejki.

KONTAKT:

Dział Obsługi Odwiedzających:

Tel. 22 77 88 000

info@muzeumpilsudski.pl

rezerwacje@muzeumpilsudski.pl

Dział Edukacji

Tel. 22 77 880 35

edukacja@muzeumpilsudski.pl

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku
Aleja Piłsudskiego 29, 05-070 Sulejówek

www.muzeumpilsudski.pl

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku